ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЦЕДУРИ ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ ЯК СУДОВОЇ ПРОЦЕДУРИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ

ІЛЬЧИШИН Надія Василівна - кандидат юридичних наук, суддя Восьмого апеляційного адміністративного суду

ORCID: 0000-0002-0435-6480

УДК 342.9

DOI 10.32782/LAW.UA.2022.4.32

У статті детально розглянуто процедуру врегулювання спору за участю судді, на підставі чого автором виокремлено ряд ознак, які характеризують вказану процедуру, серед них основними є такі: провадиться поза межами судового провадження; вона є конфіденційною; ініціюється двома сторонами спору (позивачем і відповідачем); має обмеження щодо проведення, тобто її проведення неможливо в деяких категоріях справ; проводиться протягом розумного строку, але не більше 30 днів; реалізується в формі очних і дистанційних нарад (спільних та/або закритих); складається з трьох стадій: 1) початок процедури та проведення спільної наради; 2) врегулювання спору шляхом проведення спільних і закритих нарад; 3) укладення сторонами мирової угоди та затвердження її судом або припинення такої процедури; дана процедура не документується; не може бути проведена повторно; є наслідком зупинення провадження по справі та може бути поновлено лише в випадку припинення даної процедури за обставинами встановленими КАСУ.

Ключові слова: судові процедури, врегулювання спору за участю судді, адміністративне провадження, мирова угода, позивач, відповідач, ухвала.

Постановка проблеми

Результатом ухвалення проекту закону про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів [1] було внесення низки змін у процесуальні нормативно-правові акти, зокрема КАСУ, та створено інститут врегулювання спору за участю судді. Підкреслимо, що вказаний інститут не є єдиним способом урегулювання спору до його безпосереднього розгляду в судовому засідання, оскільки систематичне тлумачення норм КАСУ дозволяє розширити їх перелік, і зокрема доповнити: медіацією (ч. 5 ст. 47, Глава 4, де також закріплено порядок врегулювання спору за участю судді); примиренням; відмовою позивача від позову (Глава 5) [2]. Така позиція законодавця в повному обсязі корелюється з Рекомендацією № R (86) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо заходів з попередження і зменшення надмірного робочого навантаження в судах, де наголошено на необхідності сприяння примиренню сторін «як поза судовою системою, так і до чи в ході судового провадження. З цією метою можна було б розглянути такі заходи: a) передбачати разом із відповідними стимулами процедури примирення до судового провадження або інші способи врегулювання спорів поза рамками судового провадження; b) покласти на суддів як одне з основних завдань обов'язок сприяти дружньому врегулюванню спорів усіма можливими методами і з всіх дотичних питань до початку судового провадження у справі чи на будь-якому етапі такого провадження» [3].

Функціонування механізму вирішення спору до судового розгляду є одним із на-

прямів палких дискусій, що точаться навколо сфери судочинства, між тим, вони однозначно мають більше переваг, а ніж недоліків, зокрема серед перших: «спрощена процедура та відсутність елемента доказування; відсутність формальних правил поведінки; вільний вибір посередника (арбітра, медіатора, консультанта тощо); конфіденційність та негласність вирішення спору; можливість особистого контролю ходу процедури; необмеженість у часі; приватний (недержавний) характер» [4, с.12]. У той же час головним недоліком запровадження даного механізму є недостатня дослідженість його сутності, принципів і реалізації, тобто порядку проходження конкретних стадій і етапів за якими відбуваються такі судові процедури. Тому, завданням даного дослідження має стати усунення описаної прогалини, шляхом вичерпного з'ясування та надання об'єктивної характеристики судовим процедурам в адміністративному судочинстві, зокрема процедурі врегулювання спору за участю судді, спрямованим на вирішення спору до судового розгляду та окреслення їх специфіки, що обумовлюється наявністю низки відмінностей між вказаними судовими процедурами та розглядом справи по суті.

Стан дослідження проблеми

Сьогодні в науці адміністративного права наявні поодинокі дослідження присвячені судовим процедурам досудового врегулювання спору взагалі, та врегулювання спору за участю судді, зокрема. Серед наукових праць, які становлять основу даного дослідження слід вказати роботи присвячені: судовій практиці застосування альтернативних способів врегулювання спорів (І.В. Божук, С.В. Дяченко); медіації (Е.В. Катаєва), а також специфіки врегулювання спору за участю судді (С.В. Ківалов, А.О. Лесько, Л.Д. Романадзе, Р.Ю. Ханик-Посполітак).

Мета статті обумовлена недостатнім рівнем дослідження судових процедур в адміністративному судочинстві, спрямованих на вирішення спору досудового розгляду, та полягає в визначення ознак одної з вказаних процедур, а саме врегулювання спору за участю судді.

Виклад основного матеріалу

Відмінності між розглядом справи в суді та судовими процедурами в адміністративному судочинстві, спрямованими на вирішення спору до судового розгляду достатньо детально описала в своєму дослідженні Е.В. Катаєва, попри те, що пріоритетним напрямом наукових пошуків була процедура медіації, вважаємо за можливе поширити їх і на інші схожі за своєю суттю процедури: «1) судовий процес може розпочатися і всупереч волі однієї зі сторін, процедура медіації добровільна; 2) суддя призначається, медіатор обирається; 3) рішення суду ухвалюється відповідно до букви закону, посередницьке рішення ухвалюється з урахуванням інтересів сторін, але в межах закону; 4) суд наділений владними повноваженнями, медіатор не має владних повноважень і лише сприяє виробленню рішення; 5) процедура судового процесу тривала і формалізована, процедура медіації прискорена і неформальна; 6) публічність судового процесу, конфіденційність процесу медіації; 7) змагальність сторін у судовому процесі, співпраця сторін у процесі медіації» [5, с. 160]. Наведений перелік характеризує судові процедури в адміністративному судочинстві, спрямовані на вирішення спору до судового розгляду як процес, який характеризується диспозитивністю, оскільки сторони судового спору мають можливість діяти на власний розсуд за для досягнення договору. Окрім того, кожна з таких судових процедур, як нами вже неодноразово наголошувалось, має власні відмінності, які неможливо дослідити без з'ясування змісту процедур вирішення спору до розгляду справ по суті.

Врегулювання спору за участю судді, як правильно відмічає А.О. Лесько, «розвантажує суди, які на сьогодні перенавантажені, сприяє більш швидкому вирішенню спорів, а також слугує процесуальній економії, а подекуди – й здешевленню витрат на правову допомогу» [6, с. 54]. На думку, І.В. Божук і С.В. Дяченко «сутність процедури врегулювання спору за участю судді полягає у спілкуванні сторін із суддею задля отримання роз'яснення та додаткової інформації з метою оцінки сторонами судового розгляду справи» [4, с. 12]

Рішення про здійснення процедури врегулювання спору за участю судді приймається суддею під час підготовчого засідання (п.п. 2, 14 ч. 1 ст. 180 КАСУ [2]) виключно за згодою сторін спору, в результаті чого виноситься відповідна ухвала, а провадження у справі зупиняється (ч. 1 ст. 185 КАСУ [2]). Разом із тим, волевиявлення позивача та відповідача щодо врегулювання спору до судового розгляду не є єдиною умовою для реалізації цієї процедури. Натомість, обмеження щодо її проведення стосуються окремих статей Глави 11 Розділу ІІ КАСУ, а також типових справ. Іншими словами «адміністративні справи, відповідачем у яких є один і той самий суб'єкт владних повноважень (його відокремлені структурні підрозділи), спір у яких виник з аналогічних підстав, у відносинах, що регулюються одними нормами права, та у яких позивачами заявлено аналогічні вимоги» [2]. В свою чергу систематичне тлумачення статей Глави 11 Розділу ІІ КАСУ [2], дозволяє дійти висновку, що реалізація такої процедура неможлива в адміністративних справах, які стосуються: оскарження нормативно-правових актів, управлінських рішень (включаючи рішення про притягнення до адміністративної відповідальності), дій або бездіяльності, у тому числі тих, що мають документальне оформлення органів глави держави, органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб, зокрема наділених державно-владними повноваженнями, політичних партій і блоків, виборчих комісій і комісій з референдуму (статті 264-266-1, 273-276, 286, 287,289-1); виборчого процесу (ст. 277); обмеження і втручання в реалізацію прав громадян на мирне зібрання (ст.ст. 280, 281); права їх виїзду за межі території держави (ст. 289-2); забезпечення потреб оборонного комплексу України (ст. 282); звернення органів державної влади (податкових і митних органів, Служби безпеки України) (ст.ст. 283, 284); дострокового припинення повноважень народного депутата України (ст. 285); примусового повернення або видворення іноземців і осіб без громадянства, а також їх затримання (ст.ст. 288, 289 КАСУ).

Таким чином, провести процедуру врегулювання спору за участю судді неможливо в межах адміністративних проваджень у таких категоріях справ: 1) оскарження нормативно-правових актів; управлінського процесу та прийнятих управлінських рішень; 2) виборчого процесу; 3) діяльності виборчих комісій і комісій з референдуму, політичних партій і блоків, припиненням повноважень народних депутатів; 4) обмеження окремих конституційних прав громадян (право на мирне зібрання та свободу пересування закріплене в ст.ст. 39 і 33 Конституції України, відповідно); 5) забезпечення оборонних потреб країни; 6) за зверненнями органів державної влади (податкових і митних органів, Служби безпеки України). Всі з перелічених категорій адміністративних справ мають виключне значення для функціонування держави, оскільки стосуються соціальної, управлінської, політичної сфер тощо, а також недопущення порушення прав громадян, зокрема шляхом вчинення неправомірних дій з боку органів державної влади та місцевого самоврядування, а також їх посадових осіб. Зважаючи на стратегічне значення якості та результатів розгляду таких справ необхідно констатувати об'єктивну неможливість проведення будь-яких переговорів із приводу окреслених питань.

Згідно з приписами ч. 3 ст. 185 КАСУ, в разі недосягнення згоди між сторонами справи, повторне проведення процедури врегулювання спору за участю судді не допускається. Це можна пояснити тим, що реалізація процедури, яка повинна спростити адміністративне судочинство, може стати інструментом для затягування строків розгляду справи. Окрім того, проведення даної процедури неможливо, і в тому випадку, коли одним із учасником провадження є третя особа, яка висуває самостійні вимоги щодо предмета спору. Справа в тому, що задоволення вимог третьої особи автоматично завдає збитки як позивачу, так і відповідачу.

Процедури врегулювання спору за участю судді реалізується в формі очної чи дистанційної наради, яка може бути двох видів: спільна та/або закрита (ч. 1 ст. 186 КАСУ). При чому в межах одної процедури можуть бути застосовані одночасно два види нарад,

оскільки кожна з них має власні цілі та завдання. Так, спільна нарада проводиться за участю сторін спору, їх представників і судді, в той час коли закрита нарада є чимось на кшталт «тет-а-тет» між одною зі сторін спору та суддею, з ініціативи останнього. Таким чином, досягти консенсусу між сторонами практично неможливо як без публічних обговорень спору, так і без приватних розмов між суддею та учасниками, з метою детальнішого з'ясування, уточнення їх позиції та проведення додаткових консультацій. Закриті наради дають можливість сформувати чіткі позиції сторін із принципових питань, які потребують вирішення для врегулювання спору, в той час коли спільні наради дозволяють з'ясувати суть спору, остаточно узгодити позиції сторін і досягти консенсусу. Зрозуміло, що подібні обговорення повинні бути ґрунтовними, а їх проведення вимагає від судді ведення послідовного діалогу, демонстрації гнучкості, комунікабельності. Як правило проведення таких консультацій потребує від судді певної підготови, тому в рамках реалізації процедури врегулювання судового спору суддею, останньому дозволено оголошувати перерви, зокрема за для оптимізації та підвищення рівня якості проведення нарад.

Строк проведення процедури врегулювання спору за участю судді чітко встановлений адміністративно-процесуальним законодавством. Так, згідно з приписами ст. 187 КАСУ вказана процедура повинна бути здійснена протягом розумного строку, який залежить від конкретних обставин спору, поведінки сторін, і їх реального бажання якомога швидшого вирішення справи, втім він не може перевищувати 30 днів, а також не може бути продовжений. Окремі процесуальні питання щодо здійснення врегулювання спору за участю судді врегульовано ст.ст. 186, 188 КАСУ, на підставі аналізу яких пропонуємо представити вказану процедуру як систему, яка складається з таких стадій:

1) початок процедури та проведення спільної наради, під час якої суддя повинен чітко визначити мету та порядок процедури, а також роз'яснити сторонам їх права та обов'язки;

2) врегулювання спору, що здійснюється за допомогою проведення як спільних, так і закритих нарад, які мають принципово різну мету: «під час проведення спільних нарад суддя з'ясовує підстави та предмет позову, підстави заперечень, роз'яснює сторонам предмет доказування по категорії спору, який розглядається, пропонує сторонам надати пропозиції щодо шляхів мирного врегулювання спору та здійснює інші дії, спрямовані на мирне врегулювання сторонами спору» [2], натомість закриті наради необхідні для більш детального обговорення питань пов'язаних із предметом спору, розглядом судової практики в аналогічних справах, обговорення перспектив врегулювання спору та конкретних шляхів його вирішення;

3) укладення сторонами мирової угоди, та звернення з нею до суду для її затвердження судом або припинення такої процедури з ініціативи однієї із сторін або безпосередньо судді та постановлення відповідної ухвали, яка не підлягає оскарженню.

У ст. 188 КАСУ визначено наступні підстави припинення врегулювання спору за участю судді: досягнення примирення сторонами спору; подання однією із сторін заяви про припинення даної процедури; закінчення строку проведення процедури; у разі об'єктивного затягування процедури стороною (ами) спору, за ініціативою судді; «звернення позивача до суду із заявою про залишення позовної заяви без розгляду або в разі відмови позивача від позову чи визнання позову відповідачем» [2]. В разі припинення такої процедури та поновлення розгляду справи в суді, вирішення справи по суті буде відбуватись в іншому суді, з метою забезпечення винесення справедливого та неупередженого вирішення справи.

Підкреслимо, що дана процедура характеризується абсолютною конфіденційністю, а тому процес проведення нарад не документується (протоколи не складаються), як не ведеться і їх аудіо-, відео- фіксація, а ні працівниками суду, а ні сторонами спору, іншими суб'єктами які приймають участь у нарадах. З приводу такої виключної приватності слід навести думку С.В. Ківалова, яка на нашу погляд є дискусійною: «врегулю-

вання спору за участю судді ґрунтується на принципово інших принципах, ніж ті, що закріплено у КАС України (найбільшою мірою це стає очевидним у зв'язку з принципами гласності та відкритості судового процесу та його повного фіксування технічними засобами, який прямо суперечить вимогам конфіденційності при закритих нарадах)» [7, с. 5]. Наведена позиція виглядає неоднозначно, адже: по-перше, закрита нарада під час врегулювання спору за участю судді за своєю юридичною природою схожа на проведення закритого судового засідання, що прямо передбачено в рамках реалізації принципу гласності (п. 8 ст. 10 КАСУ); по-друге, врегулювання спору за участю судді не є судовим процесом, а тому навряд чи правильно екстраполювати на вказану процедури засади адміністративного судочинства, в тому числі принципів гласності та відкритості.

Щодо реалізації процедури врегулювання спору за участю судді на увагу заслуговує окремі результати дослідження Р.Ю. Ханик-Посполітак, яка вказує, що «застосування з 2018-го по 2021 р. інституту є доволі сталим. В адміністративному судочинстві, на відміну від господарського і цивільного, цей інститут майже не застосовується. При цьому в господарському судочинстві за останній час спостерігається зменшення кількості випадків застосування інституту, тоді як у цивільному судочинстві навпаки – збільшення» [8, с. 90]. На нашу думку, непопулярність такої процедури в адміністративному судочинстві пов'язана перш за все зі складністю суміщення імперативного та диспозитивного методів правового регулювання, які покладено в основу адміністративних проваджень. Тому що сама процедура врегулювання спору за участю судді передбачає досягнення домовленості між сторонами, на власний розсуд, а не чітку невідворотну дію норм права, яка має місце, під час судового розгляду спору. Існування своєрідного діалогу між сторонами спору більш характерний для диспозитивного методу регулювання, що переважає в цивільному та господарському провадженнях, у той час коли адміністративне судочинство ґрунтується на імперативних методах правового регулювання як і поведінка принаймні однієї зі сторін спору – суб'єкта наділеного державно-владними повноваженнями. Зазначене суттєво ускладнює застосування такої судової процедури як врегулювання спору за участю судді, що безумовно носить диспозитивний характер.

Непопулярність застосування цієї процедури в адміністративному судочинстві обумовлюється не тільки її диспозитивною юридичною природою, що йде в розріз з засадами адміністративного права та судочинства, а ще низкою процедурних проблем. Наприклад, Л.Д. Романадзе серед основних проблем запровадження та розвитку процедури врегулювання спору за участю судді є: недостатність у суддів специфічних навиків пов'язаних із врегулюванням спорів за допомогою комунікативних навичок; відсутність мотивації суддів щодо реалізації такої процедури в поєднанні з високим навантаженням; неврахування особистих якостей суддів, які здійснюють такі процедури, в той час, коли вони повинні бути спокійними, врівноваженими, комунікабельними тощо [9, с. 2].

Вважаємо, що вирішити більшість із окреслених проблем можна на етапі навчання професійних судів, а також під час підвищення їх кваліфікації, шляхом запровадження дисциплін, завдяки вивченню яких вони зможуть набути знання, уміння та навички в сфері ефективної комунікації та розвити особисті якості необхідні для ролі регулятора конфлікту. Зі свого боку, доцільно запровадити обов'язкове використання процедури врегулювання спору за участю судді в певних категоріях адміністративних справ. В такому випадку буде досягнуто цілі запровадження механізму вирішення спору до судового розгляду (зменшення навантаження на суддів, скорочення строків розгляду адміністративних справ, підвищення ефективності адміністративного правосуддя тощо), в тому числі процедури врегулювання спору за участю судді.

Висновки

Підсумовуюче все зазначене вище, вважаємо за можливе охарактеризувати процедуру врегулювання спору за участю судді наступним чином:

- провадиться поза межами судового провадження;

- вона є конфіденційною;

- ініціюється двома сторонами спору (позивачем і відповідачем);

- має обмеження щодо проведення, тобто її проведення неможливо в наступних категоріях справ: 1) оскарження нормативно-правових актів; управлінського процесу та прийнятих управлінських рішень; 2) організація та проведення виборів; 3) діяльність виборчих комісій і комісій з референдуму, політичних партій і блоків, припинення повноважень народних депутатів; 4) обмеження окремих конституційних прав громадян (право на мирне зібрання та право на свободу пересування закріплене); 5) забезпечення оборонних потреб держави; 6) за зверненнями органів державної влади (податкових і митних органів, Служби безпеки України), а також типових справ;

- проводиться протягом розумного строку, але не більше 30 днів;

- реалізується в формі очних і дистанційних нарад (спільних та/або закритих);

- складається з трьох стадій: 1) початок процедури та проведення спільної наради; 2) врегулювання спору шляхом проведення спільних і закритих нарад; 3) укладення сторонами мирової угоди та затвердження її судом або припинення такої процедури;

- дана процедура не документується;

- не може бути проведена повторно;

- є наслідком зупинення провадження по справі, яке може бути поновлено лише в випадку припинення даної процедури за обставинами встановленими КАСУ.

В той же час, з'ясування змісту процедури врегулювання спору за участю судді не дає змогу сформувати уявлення про судові процедури в адміністративному судочинстві, спрямовані на вирішення спору досудового розгляду, оскільки вказана процедура є лише однією з них. Тому, в межах подальших наукових пошуків, вважаємо за необхідне дослідити сутність інших адміністративних процедура, зокрема відмови позивача від позову та примирення сторін.

Література

1. Проект Закону про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів від 23.03.2017 № 6232 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=61415&pf35401=419014.

2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text.

3. Рекомендація № R (86) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо заходів з попередження і зменшення надмірного робочого навантаження в судах (ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 399 засіданні заступників міністрів 16 вересня 1986 року). URL: http://www.arbitr.gov.ua/files/pages/pd07072014_5.pdf.

4. Божук І. В., Дяченко С. В. Судова практика застосування альтернативних способів врегулювання спорів. *Підприємство, господарство і право*. 2019. № 12. С. 11-15.

5. Катаєва Е. В. Національні особливості медіації в Україні: досвід та перспективи. *Слово національної школи суддів України*. 2013. № 3. С. 156-161.

6. Лесько А. О. Врегулювання спору за участю судді: проблеми і перспективи. *Правова держава*. 2019. № 34. С. 48-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2019_34_9.

7. Ківалов С. В. Врегулювання публічно-правового спору за участю судді: нова форма правосуддя чи прояв медіації в суді? URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/10930/KIVALOV%20S%20V.pdf;jsessionid=88EFF854D3B87E5B2BBE7D5DE7BE9FEC?sequence=1.

8. Ханик-Посполітак Р.Ю. Врегулювання спору за участю судді: чи є ефективною ця процедура? *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2021. Т. 8. С. 85-91. URL: http://nrplaw.ukma.edu.ua/article/download/254072/251339.

9. Романадзе Л. Д. Врегулювання спору за участю судді та інші процесуальні новели: вплив на розвиток медіації. С. 1-4. URL: http://mediation.ua/wp-content/uploads/2017/05/Stattya-pro-Mediatsiyu-v-proektah-protses-kodeksiv-2.pdf.

АНОТАЦІЯ

В статті наголошено, що функціонування механізму вирішення спору до судового розгляду є одним із напрямів палких дискусій, що точаться навколо сфери судочинства, між тим, вони однозначно мають більше переваг, а ніж недоліків. У той же час головним недоліком запровадження даного механізму є недостатня дослідженість його сутності, принципів і реалізації, тобто порядку проходження конкретних стадій і етапів за якими відбуваються такі судові процедури. Тому, завданням даного дослідження визначено усунення описаної прогалини, шляхом вичерпного з'ясування та надання об'єктивної характеристики судовим процедурам в адміністративному судочинстві, зокрема процедурі врегулювання спору за участю судді, спрямованим на вирішення спору до судового розгляду. Автором надано загальну характеристику процедури врегулювання спору за участю в адміністративному судочинстві, шляхом наведення низки специфічних ознак останньої: провадиться поза межами судового провадження; вона є конфіденційною; ініціюється двома сторонами спору (позивачем і відповідачем); має обмеження щодо проведення, тобто її проведення неможливо в наступних категоріях справ: 1) оскарження нормативно-правових актів; управлінського процесу та прийнятих управлінських рішень; 2) організація та проведення виборів; 3) діяльність виборчих комісій і комісій з референдуму, політичних партій і блоків, припинення повноважень народних депутатів; 4) обмеження окремих конституційних прав громадян (право на мирне зібрання та право на свободу пересування закріплене); 5) забезпечення оборонних потреб держави; 6) за зверненнями органів державної влади (податкових і митних органів, Служби безпеки України), а також типових справ; проводиться протягом розумного строку, але не більше 30 днів; реалізується в формі очних і дистанційних нарад (спільних та/або закритих); складається з трьох стадій: 1) початок процедури та проведення спільної наради; 2) врегулювання спору шляхом проведення спільних і закритих нарад; 3) укладення сторонами мирової угоди та затвердження її судом або припинення такої процедури; дана процедура не документується; не може бути проведена повторно; є наслідком зупинення провадження по справі, яке може бути поновлено лише в випадку припинення даної процедури за обставинами встановленими КАСУ.

SUMMARY

The article emphasizes that the functioning of the dispute resolution mechanism prior to trial is one of the areas of heated debate surrounding the judiciary, however, they clearly have more advantages than disadvantages. At the same time, the main drawback of the introduction of this mechanism is insufficient research into its essence, principles and implementation, that is, the procedure for passing specific stages and the stages by which such court procedures take place. Therefore, the task of this study is to eliminate the described gap, by comprehensively clarifying and providing an objective characterization of court procedures in administrative proceedings, in particular, the dispute settlement procedure with the participation of a judge, aimed at resolving the dispute before the trial. The author provided a general description of the dispute settlement procedure with participation in administrative proceedings, by specifying a number of specific features of the latter: it is conducted outside the boundaries of court proceedings; it is confidential; initiated by two parties to the dispute (plaintiff and defendant); has restrictions on its implementation, i.e. its implementation is impossible in the following categories of cases: 1) appeal of regulatory legal acts; management process and management decisions; 2) organization and conduct of elections; 3) activities of election commissions and referendum commissions, political parties and blocs, termination of powers of people's deputies; 4) restriction of individual constitutional rights of citizens (the right to peaceful assembly and the right to freedom of movement are enshrined); 5) provision of defense needs of the state; 6) at the request of state authorities (tax and customs authorities, the Security Service of Ukraine), as well as typical cases; is conducted within a reasonable period of time, but not more than 30 days; implemented in the form of face-to-face and remote meetings (joint and/or closed); consists of three stages: 1) the start of the procedure and joint meeting; 2) settlement of the dispute by holding joint and closed meetings; 3) conclusion of a settlement agreement by the parties and its approval by the court or termination of such procedure; this procedure is not documented; cannot be repeated; is a consequence of the suspension of the proceedings on the case, which can be resumed only in the case of termination of this procedure under the circumstances established by the Code of Administrative Procedure of Ukraine.